[इंग्रजीमध्ये टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठीमध्ये अनुवाद]

[१९९६] २ एस.सी.आर. ४००

गुरबचन सिंग आणि इतर

विरुद्ध

भारत संघराज्य आणि इतर

फेब्रुवारी ९, १९९६

[न्या. के. रामास्वामी आणि न्या. जी. बी. पटनाईक]

भारताचे संविधान, १९५० :

अनुच्छेद ३२, १३६ - विशेष अनुमती याचिका - त्यावर पारित केलेला न्यायनिर्णय व आदेश - अनुच्छेद ३२ अन्वये न्यायालयीन पुनर्विलोकनास पात्र आहे किंवा नाही – निर्णय दिला की - नाही.

अब्दुल रेहमान अंतुले वि. भारत संघराज्य आणि इतर इ., **[१९८४] ३ एससीआर ४८२**; खोडे डिस्टिलरिज लिमिटेड आणि इतर वि. रजिस्ट्रार जनरल सुप्रीम कोर्ट ऑफ इंडिया.,

डब्ल्यू.पी.(सी) क्रमांक ८०३/(१९९५) आणि मे.खोडे डिस्टिलरीज लि. आणि इतर वि. स्टेट ऑफ कर्नाटक आणि इतर, **[१९९५] १ एससीसी ५७४**, यावर भिस्त ठेवली.

दिवाणी मूळ अधिकारिता : रिट याचिका (दि) क्रमांक ७८२/१९९४.

(भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३२ अन्वये.)

याचिकाकर्त्यांच्या वतीने आर. सी. गुबरे यांच्या वतीने कु. ननीता शर्मा.

न्यायालयाचा आदेश खालीलप्रमाणे पारित करण्यात आला.

स्थावर मालमत्तेची मागणी व संपादन अधिनियम, १९५२ अंतर्गत संपादित केलेल्या जमिनींसंदर्भात भू संपादन अधिनियम, १८६४, सुधारणा अधिनियम ६८, १९८४ अन्वये वाढीव नुकसान भरपाई व व्याज देण्याचा उच्च न्यायालय व लवादाचा आदेश रद्दबातल ठरवून या न्यायालयाने अनुच्छेद १३६ अपील मंजूर करण्याच्या पारित केलेल्या आदेशाविरोधात ही रिट याचिका दाखल करण्यात आली आहे. या न्यायालयाच्या तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने असा निर्णय दिला होता की, 1984 चा सुधारित अधिनियम 68 किंवा भू संपादन कायदा, 1894, स्थावर मालमत्ता मागणी आणि संपादन अधिनियमाच्या कलम ८ अंतर्गत पारित केलेल्या निवाड्यास लागू नाही. परिणामी, व्याज आणि नुकसान भरपाईचा भरणा करण्याचे निर्देश आणि आदेश अधिकारक्षेत्राबाहेर असल्याचे ठरविण्यात आले आणि त्यामुळे ते रद्द ठरेल. मग प्रश्न असा आहे की - घटनेच्या अनुच्छेद ३२ अन्वये रिट याचिका दाखल होईल का ?

अब्दुल रेहमान अंतुले वि. भारत संघराज्य आणि इतर इ., [१९८४] ३ एससीआर ४८२, ह्या प्रकरणात हाच प्रश्न हाताळताना या न्यायालयाने खालीलप्रमाणे निरीक्षण नोंदविले :

> "माझ्या मते, या न्यायालयाने पारित केलेला आदेश आणि न्यायनिर्णय अमान्य किंवा अन्यथा चुकीचा ठरवून त्याच्या वैधतेला आव्हान देणारी रिट याचिका ग्राह्य धरली जाऊ शकत नाही. मी हे स्पष्ट करू इच्छितो की, ही रिट याचिका फेटाळल्याने याचिकाकर्त्याच्या योग्य पुनर्विचार याचिकेसह न्यायालयात जाण्याच्या किंवा इतर कोणताही अर्ज दाखल करण्याच्या अधिकारावर गदा येणार नाही".

वरील गुणोत्तराला अनुसरून, खोडे डिस्टिलरिज लिमिटेड आणि इतर वि. रजिस्ट्रार जनरल सुप्रीम कोर्ट ऑफ इंडिया., डब्ल्यू.पी.(सी) क्रमांक ८०३/(१९९५) प्रकरण जे दिनांक ५ डिसेंबर १९९५ रोजी निर्णीत केले गेले होते, त्या प्रकरणात, तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने (ज्यात आमच्यापैकी एक न्या. के. रामास्वामी सदस्य होते) असा निर्णय दिला की, या न्यायालयाच्या मे.खोडे डिस्टिलरीज लि. आणि इतर वि. स्टेट ऑफ कर्नाटक आणि इतर, [१९९५] १ एससीसी ५७४ या प्रकरणातील निर्णयानंतर, या न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अचूकतेबाबत भाष्य करणारी राज्यघटनेच्या अनुच्छेद ३२ अन्वये दाखल केलेली रिट याचिका चालवता येण्यासारखी नाही.

त्यामुळे, संविधानाच्या अनुच्छेद १३६ अन्वये पारित केलेला या न्यायालयाचा न्यायनिर्णय व आदेश संविधानाच्या अनुच्छेद ३२ अन्वये न्यायालयीन पुनर्विलोकनास पात्र नाही.

त्यानुसार, रिट याचिका फेटाळली जाते.

जी.एन. याचिका फेटाळली.

x-x-x-x-x-x-x

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्याय निर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

x-x-x-x-x-x-x